

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2350/2019
11.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Данка Васковић, адвокат из ..., против туженог ББ ДОО из ..., кога заступа Радмило Стојић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2870/18 од 01.03.2019. године, у седници одржаној 11.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2870/18 од 01.03.2019. године и пресуда Основног суда у Старој Пазови П1 396/17 од 19.06.2018. године у делу става првог изреке, тако што се усваја тужбени захтев тужиле и поништава решење туженог број ../2017 од 03.11.2017. године и тужени обавезује да тужилу врати на рад.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2870/18 од 01.03.2019. године и пресуда Основног суда у Старој Пазови П1 396/17 од 19.06.2018. године, у делу којим је одбијен захтев тужиле за накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која јој припадају, за уплату пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање од престанка радног односа до враћања на рад и у делу одлуке о трошковима поступка, па се у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П1 396/17 од 19.06.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи решење туженог од 03.11.2017. године, обавезе тужени да тужилу врати на рад, накнади штету у висини изгубљене зараде и других примања која припадају тужилу, да уплати порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање на износ изгубљене зараде од престанка радног односа до враћања на рад и накнади трошкове поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова поступка. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилу да туженом накнади трошкове

поступка у износу од 70.900,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2870/18 од 01.03.2019. године, одбијена је жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиле је изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је засновала радни однос са туженим на пословима комерцијалисте на основу уговора о раду од 12.02.2016. године. Тужени је 1. марта 2017. године донео нови Правилник о раду. Тужиле је 16.10.2017. године тужени понудио закључење анекса уговора о раду дајући јој понуду и анекс који је она примила али у остављеном року није потписала. У понуди је наведено да се ради усклађивања са новим Правилником о раду и Правилником о организацији и систематизацији послова тужиле нуди закључење анекса уговора о раду на пословима комерцијалисте на терену са предвиђеном клаузулом о обавези чувања пословне тајне и забрани конкуренције и обавезама запосленог у вези са једностраним отказом уговора о раду. Наведено је да уколико се запослени у остављеном року не изјасни о понуди односно не потпише анекс уговора о раду, да послодавац може отказати уговор о раду. Тужиле није потписала анекс јер је садржао одредбе о уговорној казни од 40.000,00 динара у случају непоштовања отказног рока и од по 1.000.000,00 динара у случају повреде обавезе чувања пословне тајне и повреде забране конкуренције. Тужени је 03.11.2017. године донео решење о отказу уговора о раду на основу члана 179. став 5. тачка 2. у вези са чланом 171. став 1. тач. 1-5. Закона о раду због одбијања закључења анекса уговора о раду.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужени поштовао процедуру измене уговора о раду и због непотписивања анекса уговора о раду закључио да је решење о отказу уговора о раду законито.

Становиште нижестепених судова није правилно.

Чланом 171. Закона о раду прописана је измена уговорених услова рада и то ради премештаја на други одговарајући посао због потреба процеса и организације рада; ради премештаја у друго место рада код истог послодавца у складу са чланом 173. овог закона; ради упућивања на рад на одговарајући посао код другог послодавца у складу са чланом 174. овог закона; ако је запосленом који је вишак обезбедио остваривање права из члана 155. став 1. тачка 5. овог закона; ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду у складу са чланом 33. став 1. тачка 11. овог закона; у другим случајевима утврђеним законом, општим актом и уговором о раду. По члану 172. уз анекс уговора о раду послодавац је дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни који не може бити краћи од осам радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора (члан 172. став 1. цитираног закона).

У овом случају, тужили је достављен анекс уговора о раду који је усклађен са Правилником о раду туженог којим је измењен назив радног места и опис послова, а поред тога прописан раскид уговора и отказни рок којим је предвиђено да свака уговорна страна може отказати уговор под условима и у случајевима предвиђеним законом, да је запослени дужан да у случају отказивања уговора о раду отказ уговора о раду достави послодавцу у писаном облику 30 дана пре дана који је запослени навео као дан престанка радног односа отказни рок и да ће у случају неиспуњења ове обавезе бити у обавези да послодавцу на име уговорне казне исплати 40.000,00 динара. Уговорна казна прописана је и у ситуацијама повреде обавеза чувања пословне тајне и обавезе конкуренције у висини од 1.000.000,00 динара.

Имајући у виду да уговор о раду мора садржати тачно одређене елементе који су прописани Законом о раду, да је садржина анекса уговора о раду такође прописана у закону, те да послодавац нема аутономно право да сам мења односно додаје нове одредбе и санкције у односу на запосленог које се разликују од оног што је прописано законом, то није правилан закључак нижестепених судова да је наведени анекс законит. Уговорна казна је институт облигационог права који се примењује на однос поверилац – дужник и таквој одредби нема места у уговору о раду односно његовом анексу. Имајући у виду да је тужени анексом прописао незаконите одредбе, то је тужила правилно одбила његово потписивање. Непотписивање анекса уговора о раду и његово оспоравање може се учинити у парници ради поништаја решења о отказу (члан 172. Закона о раду). Због тога су нижестепене пресуде преиначене и утврђено да је решење о отказу уговора о раду незаконито јер је донето на основу незаконитог анекса.

Из изложених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром да у поступку пред нижестепеним судовима није утврђен износ изгубљене зараде и других примања, као и припадајући доприноси и порези, то су нижестепене пресуде укинуте у том делу и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Како одлука о трошковима поступка зависи од одлуке о главној ствари то је и она укинута.

На основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа
судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић